

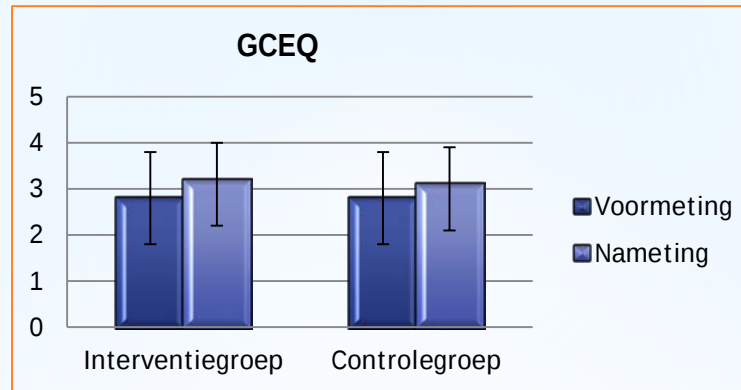
'Wat is de invloed van het herkennen en kunnen uiten van emoties, op het agressief gedrag van leerlingen met een geestelijke en/of lichamelijke beperking die zich verbaal niet kunnen uiten, uit klas Maraka van de Soeur Hedwig school in Curacao, ten einde de sociale cohesie te verhogen?'

Opzet van het onderzoek:

- Soeur Hedwigschool
Interventie + Controlegroep
- Pre-test
- Voormeting
- 6 interventielessen
- Nameting

Onderzoeksinstrumenten:

- Group Cohesion Evaluation Questionnaire (Glass en Benshoff, 2002)
- Geoperationaliseerd observatieschema van agressief gedrag
- Geoperationaliseerd observatieschema van emoties uiten
- Interview met groepsleerkrachten

Grafiek 1: Gemiddeldes GCEQ van de interventie- en controlegroep, voor- en nameting

	Interventiegroep		Controlegroep	
	Kunnen emoties van zichzelf uiten		Erkennen en benoemen emoties bij anderen	
Voormeting	83,3%	60%	0%	20%
Nameting	100%	60%	83,3%	20%

Tabel 1: Resultaten emoties, vanuit het perspectief van groepsleerkracht

	Voormeting				Nameting			
Observatiepunten	Onderzoek		Groeps		Onderzoek		Groeps	
Duwt andere leerling	18	15	18	14	12	13	7	11
Schreeuwt tegen andere leerling	8	15	7	14	10	16	11	18
Steekt tong uit naar een ander	3	0	3	0	0	3	0	3

Tabel 2: Resultaten observatielijst van het agressief gedrag (interventiegroep & controlegroep)

Discussie:

- Geoperationaliseerd observatieschema van de vaardigheid emoties uiten
- 2 verschillende leerkrachten bij de GCEQ
- Niet elke les even veel aandacht voor de sleutelbegrippen van Ebbens en Ettekhoven (2013).

Aanbevelingen:

- Onafhankelijke beoordelaar
- Langere interventieperiode
- Tijdens de lessen bewegingsonderwijs werken met emotie pictogrammen
- Coöperatieve werkvormen (ook tijdens de reguliere lessen)
- Geoperationaliseerd observatieschema van emoties uiten (verder operationaliseren)

Conclusie:

- Cohesie ↑
- Agressief gedrag ↓
- effectgrootte 0,08

- Emoties van zichzelf kunnen uiten ↑
- Erkennen en benoemen van emoties bij de ander ↑